

СЕКЦІЯ «СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ФІЛОСОФСЬКОГО ТА СОЦІОГУМАНІТАРНОГО ЗНАННЯ»

УДК 159.923.2

Вініченко Р.І.¹, Арсентьєва Г.О.²

¹ студ. гр. КНТ-132м НУ «Запорізька політехніка»

² канд. філос. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

ДОКТРИНА САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ МАСЛОУ

Гуманістична психологія є альтернативою двом найбільш важливим течіям у психології – психоаналізу та біхевіоризму. Своїм корінням вона сягає екзистенційної філософії, яка відкидає становище, що людина є продуктом або спадкових (генетичних) факторів, або впливу навколишнього сліду (особливо раннього впливу), екзистенціалісти підкреслюють ідею про те, що зрештою кожен з нас відповідальний за те, хто ми і чим стаємо.

Гуманістична психологія як основна модель приймає відповідальну людину, що вільно робить вибір серед наданих можливостей.

Основна концепція цього напрямку – це концепція становлення. Людина ніколи не буває статичною, вона завжди знаходиться в процесі становлення. Людина, що заперечує становлення, заперечує саме зростання, заперечує, що у ньому закладено всі можливості повноцінного існування. Незважаючи на те, що становленню відводиться велика роль, гуманістичні психологи визнають, що пошук справжнього сенсу життя не легкий.

Інший погляд можна охарактеризувати як феноменологічний чи «тут і зараз». У цьому напрямі лежить реальність суб'єктивна, чи особиста, але з об'єктивна, тобто, підкреслюється значення суб'єктивного досвіду як основного феномена у вивченні та розумінні людини. Теоретичні побудови та зовнішню поведінку є вторинними по відношенню до безпосереднього досвіду та його унікального значення для того, хто його переживає.

Абрагам Маслоу – американський вчений, відомий у всьому світі. Його вважають засновником гуманістичної психології, за що в 1967-му Американська гуманістична асоціація визнала Маслоу гуманістом року. Його наукову спадщину вивчають в університетах, досліджують і використовують у своїй роботі психологи, економісти, маркетологи, соціологи, філософи, історики. І як у багатьох видатних американців, коріння Абрагама Маслоу – з України. Він сформулював ієрархічну теорію потреб, пізніше відому, як «піраміда Маслоу».

Основне місце у його концепції посідає питання мотивації. Маслоу говорив, що люди мотивовані для пошуку особистих цілей, і це робить їхнє життя значним і осмисленим. Він описував людину, як «бажаючу істоту», яка рідко досягає стану повного задоволення. Повна відсутність бажань та потреб, якщо вона існує, у кращому разі недовговічна. Якщо одна потреба задоволена, інша спливає поверхню і звертає увагу і зусилля людини.

Маслоу відчував, що надто довго психологи зосереджувалися на детальному аналізі окремих подій, нехтуючи тим, що намагалися зрозуміти, а саме людину загалом. Для Маслоу людський організм завжди веде себе як єдине ціле, і те, що трапляється в якійсь частині впливає на весь організм.

І насамкінець хочу сказати, що з погляду гуманістичної психології лише самі люди відповідальні за вибір, який вони роблять. Не означає, що, якщо людям дана свобода вибору, вони неодмінно діятимуть у своїх інтересах. Свобода вибору не гарантує правильності вибору. Основним принципом цього напряму є модель відповідальної людини, яка вільно робить вибір серед можливостей, що надаються.

Гуманістична психологія не є строго організованою теоретичною системою – краще розглядати її як рух. Маслоу назвав свій підхід психологією третьої сили. Хоча погляди прихильників цього руху становлять досить широкий спектр, вони таки поділяють певні фундаментальні концепції на природу людини. Практично всі ці концепції мають глибоке коріння в історії західного філософського мислення

Самоактуалізація – процес, що включає здоровий розвиток здібностей людей, щоб вони могли стати тим, ким можуть стати.

Люди, що самоактуалізуються – люди, які задовольнили свої дефіцитарні потреби і розвинули свій потенціал настільки, що можуть вважатися вкрай здоровими людьми.